

Herderowy institut wróci bibliotekowe wobstatki Maćicy Serbskeje

Zhromadna medijowa informacija a přeprašenje Herderoweho instituta, Maćicy Serbskeje a Serbskeho instituta

Pjatk, 16. decembra 2022 wróca so w Serbskim instituće w Budyšinje bibliotekowe wobstatki serbskeho wědomostneho towarstwa Maćicy Serbskeje, kotrež chowachu so minjene lětdžesatki w slědźerskej bibliotece Herderoweho instituta za historiske wuchodosrjedžoeuropske slědženje w Marburgu. Jedna so při tym wo 172 knihow a časopisowych zešiwkow, kotrež so we wobłuku projekta jasnje jako swójstwo Maćicy Serbskeje identifikowachu. Projekt "Slědženje wo NS-wurubiznach w Marburgskej slědźerskej bibliotece Herderoweho instituta. Přepytowanje dźělneho wobstatka něhdyšeho publikaciskeho slědźenišća Berlin-Dahlem" přewjedže so wot 2016 do 2019 ze spěchowanjom Załožby "Deutsches Zentrum Kulturgutverluste Magdeburg". Mjez restituowanymi publikacijemi su wšelake časopisy (Neues Lausitzisches Magazin, Baltische Studien, Niederlausitzer Mitteilungen) kaž tež jednotliwe knihi, mjez druhim wo slowjanskich sydlišćach a městnych mjenach. Najstarši eksemplar je z lěta 1798 (Lausitzische Monatsschrift), najmlódši z lěta 1933.

Z ruki nawody slědźerskeje biblioteki a zastupowaceho direktora Herderoweho instituta, dr. Jürgena Warmbrunna, přijmje předsydka Maćicy Serbskeje, dr. Anja Pohončowa, materialije a je po tym nawodže Serbskeje centralneje biblioteki, Witej Bejmakej přepoda.

Publikaciske slědźenišćo Berlin-Dahlem załoži so 1931 wot němskonarodnje zmysleneho generalneho direktora pruskich statnych archiwow Alberta Brackmanna jako publikaciski fonds. Wone bě najprjedy při Pruskim tajnym statnym archiwje zaměstnjene a fungowaše jako jednačelnja Sewjero- a wuchodoněmskeho slědźerskeho zjednoćenstwa. Za čas nacionalsocializma podpěraše z pomocu ludskeje argumentacije knjejstwowe naroki Němskeho rajcha na wuchodnu Europu.

Jako wědomostnej zjednoćenstwje Serbow w Hornjej a Delnej Łužicy ćerpještej Maćica Serbska w Budyšinje a Mašica Serbska w Choćebuzu w nacionalsocialistiskim času pod samowólnosću a přescěhowanjom ze statneje strony. W lěće 1937 so wšitke aktiwity Zwjazka serbskich towarstwow Domowina zakazali, 1941 so zamóženje towarstwow sćazalo, mjez nimi tež biblioteki. Mócnarske ministerstwo za nutřkowe naležnosće přidžěli publikaciskemu slědźenišću Berlin-Dahlem hłowny dźěl sćazanych knihow a časopisow. K nim slušachu tohorunja knihi a časopisy z priwatneju zběrkow Michała Hórnik a Arnošta Muki, kotraž běštaj dźěl Maćičneje biblioteki w Budyšinje. Dalšej wužitkarjej sćazanja běštej uniwersitna biblioteka w Lipsku a krajnoradny zarjad w Budyšinje. Kaž mnohe dalše biblioteki njebuchu biblioteki serbskich zjednoćenstwow jenož wurubjene, ale tohorunja jich zběrkowy zwisk zničeny.

W pózdnej zymje 1945 čěkach sobudžělačerjo publikaciskeho slědźenišća před sowjetskim wójskom z Budyšina, hdžež wudžeržowachu wotnožku, do Coburga. Z nimi dóstachu so akty a wulki dźěl biblioteki do tehdyšeho ameriskeho wobsadniskeho pasma, zwotkež dowjezechu je potom do Zjednoćenych statow.

Wjetši dźěl bibliotekowych wobstatkow publikaciskeho slědźenišća Berlin-Dahlem přepodachu Kongresowej bibliotece we Washingtonje, D.C. Něhdže dvě třecínje wróčištej so 1964 Zwjazkowej republice Němska. W tutym zwisku přeńdžechu zwjazki do Herderoweho instituta w Marburgu.

Dalše informacije wo Herderowym instituće:

<https://www.herder-institut.de/ueber-uns/>

[Weitere Informationen zu den Beständen der Sorbischen Kulturarchivs am Sorbischen Institut:](#)

<https://www.serbski-institut.de/bibliothek/virtueller-lesesaal/bestand/historische-bestaende-archiv-der-macica-serbska-ms-mzb/>

Homepage Maćicy Serbskeje:

www.macica-serbska.de